

INFORMAČNÍ BULLETIN: ÚČETNICTVÍ VEŘEJNÉHO SEKTORU

Nový zákon o účetnictví, Vyhlášky
Metodická a technická podpora
Centrální systém účetních informací státu
Účetní konsolidace státu
Aktuálně řešená témata
Otázky a odpovědi

22. 08. 2022

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE ODBORU 75 – VÝKAZNICTVÍ STÁTU

Vážené dámy, vážení pánové,

čtete druhé číslo bulletinu, který pro účetní jednotky veřejného sektoru připravil odbor 75 – Výkaznictví státu.

Úvodem bych rád zmínil několik událostí, kterým jsme věnovali pozornost od konce ledna až téměř do okamžiku zveřejnění tohoto souhrnu aktivit. Detaily k jednotlivým oblastem se dočtete dále v textu.

Významnou událostí dozajista byla publikace „Metodické pomůcky k transferům“. Na tomto místě bych rád poděkoval kolegyním a kolegům vně Ministerstvo financí, kteří věnovali svůj čas a poskytli nám k tomuto materiálu zpětnou vazbu.

Po odmlce způsobené pandemií COVID-19 jsme v květnu opět mohli uspořádat prezenční Metodické dny účetnictví státu. Věřím, že jsme nebyli sami, kdo se těšil na společné setkání a výměnu názorů a zkušeností v přátelské atmosféře.

Právě na Metodických dnech jsme informovali o poměrně důležité novince týkající se změny autorizace a autentizace v rámci CSÚIS a s tím ruku v ruce jdoucí změně komunikace ekonomických informačních systémů s CSÚIS.

V úvodním slově nelze nezmínit projekt nového zákona o účetnictví. V současné době se stále pracuje na paragrafovém znění samotného zákona, připravuje se důvodová zpráva a RIA a vedle toho jsou připravovány teze prováděcích předpisů k novému zákonu o účetnictví.

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, pokud jste si ještě přes dobíhající léto nestihli řádně odpočinout, tak tak, prosím, učiňte, neb právě koncem léta / začátkem podzimu by se do Vašich rukou měl dostat kompletní balíček nového zákona o účetnictví a i zde budeme rádi za Vaši zpětnou vazbu.

Ing. Jakub Bažant

LEGISLATIVNÍ OBLAST

Nový zákon o účetnictví

Práce na novém zákoně o účetnictví stále pokračují, stejně jako na tezí z zcela nových prováděcích předpisů ke zmíněnému zákonu. Z pohledu veřejného sektoru lze zmínit, že máme v plánu zrušit České účetní standardy (pro veřejný sektoru závazné) a implementovat je do příslušných vyhlášek. Dále je vhodné uvést, že jak v novém zákoně o účetnictví (zde především), tak i právě v prováděcích předpisech budeme klást důraz na skutečnost, že se nacházíme v 21. století, a tedy není možné ignorovat nastupující trendy v oblasti digitalizace. Nebudeme zde uvádět podrobnosti, neboť nový zákon o účetnictví, důvodovou zprávu a teze prováděcích předpisů byste měli obdržet v průběhu září / října.

Vyhlášky

V letošním roce jsou připravovány novely dvou vyhlášek upravujících účetnictví některých vybraných účetních jednotek. Jedná se o legislativně-technickou změnu vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů, a dále vyhlášky č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek. Novely reagují na zrušení Regionálních rad regionů soudržnosti a vypouštějí je z výčtu vybraných účetních jednotek v zákoně o účetnictví. V srpnu 2022 bylo ukončeno zúžené mezirezortní připomínkové řízení a návrhy novel pokračují k projednání v pracovních komisích Legislativní rady vlády. Novely by měly být vydány do konce roku 2022 s předpokládanou účinností k 01. 01. 2023.

Vyhlášky pro rok 2022 – pro účetnictví státu jsou dostupné na [tomto odkazu](#).

METODICKÁ OBLAST

Pracovní skupina Transfery

V prvním pololetí letošního roku došlo k obnovení činnosti pracovní skupiny Transfery. První činnost této skupiny se zaměřila na aktualizaci již zveřejněných přehledů účetního a rozpočtového zachycení transferů na webových stránkách Ministerstva financí – jedná se o přehledy transferů, které jsou aktuálně poskytovány z Ministerstva financí - VPS, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva práce a sociálních věcí a Úřadu práce ČR. V současné době probíhá v rámci pracovní skupiny finální odsouhlasení aktualizovaných přehledů transferů, které budou následně opět zveřejněny na webových stránkách Ministerstva financí. Další činnost se již týká zmapování a zpracování přehledů transferů poskytovaných Ministerstvem zemědělství včetně Státního zemědělského intervenčního fondu a Ministerstvem životního prostředí včetně Státního fondu životního prostředí.

Metodická pomůcka Transfery

Začátkem února 2022 byla na webových stránkách ministerstva financí zveřejněna [Metodická pomůcka k transferům](#), která blíže vysvětluje problematiku účetního zachycení a vykázání transferů vyplývající ze závazných právních předpisů v oblasti účetnictví veřejného sektoru včetně Českých účetních standardů pro některé vybrané účetní jednotky a poznatků z účetní praxe.

Metodické dny účetnictví státu

V květnu roku 2022 pořádal odbor 75 ve Vzdělávacím zařízení Smilovice Generálního finančního ředitelství po dvou leté přestávce opět Metodické dny pro zástupce krajských úřadů, ministerstev, samostatných kapitol a státních fondů prezenčně.

Metodické dny se konaly ve dvou týdnech, a to od 16. 05. do 18. 05. 2022 a od 23. 05. do 25. 05. 2022. V obou týdnech byla velmi hojná účast a proběhly velmi přínosné diskuze k aktuálně řešeným tématům. Mezi nejvýznamnější samozřejmě patřil připravovaný projekt Nového zákona o účetnictví, kde styčnými body byl vždy úvod do problematiky, uvedení příkladů a následná diskuze, dále zazněly i příspěvky našich vážených hostů ze Svazu měst a obcí České republiky, Ministerstva vnitra, Českého statistického úřadu a České národní banky.

1. Příspěvek Ministerstva financí - Projekt Nového zákona o účetnictví

Pozornost, ve vztahu k novému zákonu o účetnictví, byla kladena na prvky účetní závěrky. Z pohledu finanční situace se jedná o definici prvků „aktivum“, „dluh“, „vlastní kapitál“. Oproti tomu finanční výkonnost je představována změnou finanční situace projevující se změnou vlastního kapitálu skrze výsledek hospodaření, a tedy definici prvků „výnosy“ a „náklady“.

Dalším okruhem souvisejícím s novým zákonem o účetnictví (dále jen „NZOÚ“) byly kulturní předměty, resp. jejich ocenění ve vztahu k určení tzv. „prvotní hodnoty“. Nově v NZOÚ umožníme ocenit kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty a církevní stavby nabyté bezúplatně tzv. institutem „1 Kč“. Má to ale své podmínky, o kterých se dočtete v průběhu září / října letošního roku v připomínkovém řízení k NZOÚ.

Neméně podstatnou oblastí bylo i zveřejňování účetních záznamů, konkrétně účetní závěrky. V NZOÚ navrhujeme rozšířit povinnost zveřejnit účetní závěrku prostřednictvím Ministerstva financí u všech vybraných účetních jednotek. S tím souvisí i stále probíhající diskuze nad skutečností, že účetní závěrka předaná do CSÚIS by za jistých podmínek byla prohlášena za originál. Především k této oblasti probíhala plodná diskuze, kterou je i nyní třeba ocenit.

2. Příspěvek Svazu měst a obcí České republiky

Výkonná ředitelka Svazu měst a obcí ČR neotřelým způsobem prezentovala téma „účelné vynakládání veřejných prostředků v rámci veřejných zakázek“ ve vztahu k zadávání veřejných zakázek, resp., že zadavatelé by měli vzít v úvahu i tzv. tři pilíře – sociální odpovědnost, environmentální přístup a inovativní zadávání. Vše uvedené s důrazem na větší orientaci účelnosti. S tím by ruku v ruce mělo jít i nastavení vnitřních procesů (nejen) obce tak, aby bylo možné plnit funkci „sebereflexe“.

3. Příspěvek Ministerstvo vnitra

Ředitel odboru účetnictví a statistiky v Ministerstvu vnitra detailně provedl zúčastněné svými zkušenostmi (pozitivními i negativními) s implementací workflow vč. elektronické předběžné řídicí kontroly, a to v podmínkách jednoho z nejrobustnějších ekonomických informačních systémů.

4. Příspěvek Českého statistického úřadu

Hlavním tématem příspěvku zástupců Českého statistického úřadu byla činnost v oblasti získávání dat. Přehled jednotlivých statistických zjišťování s uvedením jejich účelu je každoročně vydáván formou vyhlášky Program statistického zjišťování dle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Ve vyhlášce je popsán obsah zjišťování, okruh jednotek, které mají zpravodajskou povinnost, dále jakým způsobem budou údaje získávány, periodicita a lhůty k poskytnutí údajů. Rovněž jsou zde uvedena i případná mimořádná šetření.

Český statistický úřad se dlouhodobě zaměřuje na získávání údajů z administrativních zdrojů dat. Tento přístup umožňuje snižování počtu zpravodajských jednotek a redukci rozsahu šetření statistickými výkazy. Hlavní oblastí je zde především sektor vládních institucí, přičemž řada údajů je čerpána z Integrovaného informačního systému Státní pokladny (IISSP). Nezastupitelným zdrojem dat je zde Pomocný analytický přehled (PAP).

5. Příspěvek České národní banky

Zástupkyně z České národní banky představila, jakým způsobem využívají data z PAP při sestavování Platební bilance a Investiční pozice například pro vklady a půjčky sektoru vládních institucí v zahraničí. Dále zmínila statistiku Platební bilance a Investiční pozice, jejíž zpracovávání slouží k analýze vnější ekonomické rovnováhy, mezinárodnímu srovnání, nebo jako vstup do dalších ekonomických statistik.

K výše uvedenému účelu je z PAP využívána část VII. resp. VIII., X. a XI. Data jsou buď přebírána v anonymizované podobě přímo nebo slouží jako podklad k dopočtům či odhadům, jejichž výstupem je požadovaná statistická struktura tj. čtvrtletní stavy, transakce, kurzové změny a ostatní změny v členění na partnery (země a mezinárodní organizace). Z hlediska sestavení požadovaných statistických výstupů PAP sice nepokrývá vše, ale je pro Českou národní banku cenným zdrojem dat.

Následující Metodické dny jsou plánovány na podzim v termínu od 28. 11. do 02. 12. 2022, bližší informace budou všem zástupcům zaslány v dostatečném předstihu.

TECHNICKÁ OBLAST

Technický manuál CSÚIS

V polovině roku 2022 probíhaly drobné práce na nové verzi [Technického manuálu verze 1.18](#), která reflektuje změny ve výkazech vyvolané novelou vyhlášky č. 383/2009 Sb. (technická vyhláška o účetních záznamech), tedy zrušení část XVII. Pomocného analytického přehledu (technické označení výkazu CV038).

Aktualizace dokumentu Kontrolních vazeb výkazů – verze č. 59

Pro účely zpracování účetních záznamů v rámci CSÚIS byla na webových stránkách Státní pokladny zveřejněna aktualizace dokumentu popisujícího kontrolní vazby (včetně již dříve zveřejněných kontrolních vazeb). Popis změn je dostupný spolu s tabulkou kontrolních vazeb na tomto odkazu - [Kontrolní vazby výkazů pro CSÚIS \(Centrální systém účetních informací státu\) – Verze č. 59](#). Každý příchozí výkaz do CSÚIS je těmito vazbami automaticky prověřen a zasílatel je informován o výsledku kontroly formou zprávy. Účetní záznam, u kterého některá kontrolní vazba skončí s chybou, je nutno opravit a znovu zaslat do CSÚIS.

Aktualizace XSD schémat, CSÚIS – balíček č. 51

Na webových stránkách Státní pokladny byla zveřejněna v pořadí již [51 aktualizace XSD schémat](#). Na základě upravených metodických pokynů byl proti původně publikované verzi nastaven element „PrijmyPolozka“ ve struktuře Detail v části IX. výkazu Fin 2-12M (soubor Fin_2_12_M.xsd) jako nepovinný. Jedná se o kompatibilní změnu ve struktuře výkazu. Vzhledem k charakteru a zanedbatelnému dopadu této jediné změny a faktu, že balíček XSD schémat č. 51 je platný až od 01. 09. 2022, je tato změna publikována jako aktualizace již publikovaného balíčku XSD schémat a nikoliv jako jeho nová verze.

Centrální systém účetních informací státu (CSÚIS)

Změna komunikace CSÚIS

V následujících obdobích bude probíhat upgrade způsobu komunikace se systémem CSÚIS. Navrhované změny především reagují na požadavky kladené na bezpečnost informačních systémů veřejné správy a kritické informační infrastruktury státu a dále řeší zastaralost stávajících technologií využívaných při komunikaci účetních jednotek s CSÚIS. Jedním z hlavních smyslů změny je také zjednodušení procesu registrace zodpovědných osob a zasílání výkazů pro malé účetní jednotky.

Spolu s technickou stránkou věci se připravuje i novelizace technické vyhlášky o účetních záznamech a samozřejmě i aktualizace Technického manuálu CSÚIS a dalších souvisejících metodických materiálů, které jsou zveřejňovány na webových stránkách Ministerstva financí, resp. na webových stránkách Státní pokladny.

Zpracování účetních záznamů za období 4. kvartálu 2021 a 1. – 2. kvartálu 2022

Zpracování účetních záznamů za celoroč 2021 a za 1. kvartál roku 2022 bylo i přes přetrvávající nepříznivou pandemickou situaci velmi úspěšné. Především díky vysokému nasazení všech osob podílejících se na sestavení a další správě účetních záznamů bylo zajištěno maximální možné množství validních dat. Těší nás, že toto platí i pro aktuálně ukončené zpracování 2. kvartálu roku 2022.

Děkujeme všem, kteří se na zpracování účetních záznamů podílí, především za vaši aktivní spolupráci a za skvěle odvedenou práci.

Monitor

Po ukončení každého období zpracování účetních záznamů jsou účetní data, tj. účetní závěrky, publikována na informačním portálu Monitor - <https://monitor.statnipokladna.cz/>.

Nejaktuálnější data publikovaná na Monitor za 2. kvartál 2022 jsou dostupná:

- 1) na [profilu](#) dané VÚJ v části „účetní závěrka“;

MONITOR ANALYTICKÁ ČÁST DATOVÝ KATALOG ENGLISH

MINISTERSTVO FINANCÍ

Úvod / Státní správa / Kapitola : Ministerstvo financí / OSS : Ministerstvo financí - IČO 00006947 / Účetní závěrka: Rozvaha

PŘEHLED K 30.06.2022

CHARAKTERISTIKA K 30.06.2022

PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE K 30.06.2022

ÚČETNÍ ZÁVĚRKA K 30.06.2022

ÚČETNÍ UKAZATELE K 30.06.2022

PŘÍPRAVA ROZPOČTU PRO ROK 2022

SCHVÁLENÝ ROZPOČET PRO ROK 2022

ROZVAHA VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY PENĚŽNÍ TOKY VLASTNÍ KAPITÁL PŘÍLOHA SCHVÁLENÍ ÚZ

období: 06. 2022 částky v: tisících

ROZVAHA

Číslo položky	Název položky	Syn. účet	Běžné období			Minulé období
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
AKTIVA	Aktiva celkem	-	898 341 589,66	34 482 981,90	863 858 607,76	262 360 587,61
A.	Stálá aktiva	-	158 217 316,71	29 395 832,92	128 821 483,78	128 269 398,30
A.1.	Dlouhodobý nehmotný majetek	-	3 692 881,45	3 450 725,84	242 155,60	296 707,92
A.1.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012	0,00	0,00	0,00	0,00
A.1.2.	Software	013	3 685 550,17	3 447 717,30	237 832,87	293 992,68
A.1.3.	Ocenitelná práva	014	0,00	0,00	0,00	0,00

- 2) v [analytické části](#) Monitoru,

MONITOR ZÁKLADNÍ MONITOR | DATOVÝ KATALOG | O APLIKACI | METODIKA | JAK NA TO

Nový vstup

Nová sestava

DIMENZE | KOD | NÁZEV

UKAZATELE

SLOUPE

ŘÁDKY

ANALYTICKÁ ČÁST PORTÁLU MONITOR

Analytická část umožňuje dynamickou analýzu údajů pomocí podrobného nastavení pro rozložení. Přímou uživatelskou výkonnou podobu sestavy výkazu pořizovaných činů lze rozložit do rozpisu ukazatelů a tříd.

- Finanční data
 - Finanční reporty
 - Státní rozpočtová
 - Výkaz výkazu o hospodaření státu
 - Státní rozpočet (do 2015)
 - Státní rozpočet na hospodaření územní složky (do 2015)
 - Státní rozpočet na hospodaření územní složky (do 2015)
 - Zároveň ukazatele státu (do 2015)
 - Zároveň ukazatele státu (do 2015)
 - Výdaje na financování programů státu (do 2015)
 - Výdaje na financování programů státu (do 2015)
 - Státní rozpočet v oblasti poskytování zdravotní péče
 - Výkaz rozpočtu - příjmy
 - Výkaz rozpočtu - výdaje
 - Příjmy rozpočtu - finanční
 - Územní organizace
 - Příjmy a výdaje územních rozpočtů
 - Financování územních rozpočtů
 - Státní rozpočet na hospodaření územních organizací
 - Výkaz ukazatelů jednotky územních organizací
- Účetní data
 - Účetní reporty - výkazy
 - Výkaz zisku a ztráty
 - Výkaz o peněžních tocích
 - Výkaz o změnách vlastního kapitálu
 - Účetní reporty - opravy
 - Heslová
 - Výkaz zisku a ztráty
 - Výkaz o peněžních tocích
 - Výkaz o změnách vlastního kapitálu
- Analytická data
 - Analytické reporty
 - Porovnání finančních a účetních ukazatelů (tříd)
 - Porovnání finančních a účetních ukazatelů (území)
 - Ostatní
 - Zároveň ukazatele státu (do 2015) - výběr kapitoly

Výhled Změna

3) jako [datové extrakty](#) ve formátu csv.

03/2022	06/2022	09/2021	12/2021
03/2021	06/2021	09/2020	12/2020
03/2020	06/2020	09/2020	12/2020
03/2019	06/2019	09/2019	12/2019
03/2018	06/2018	09/2018	12/2018
03/2017	06/2017	09/2017	12/2017
03/2016	06/2016	09/2016	12/2016
03/2015	06/2015	09/2015	12/2015
03/2014	06/2014	09/2014	12/2014
03/2013	06/2013	09/2013	12/2013

Účetní záznamy za Českou republiku

Na informační portál [Monitor byly přidány účetní výkazy za Českou republiku od roku 2015 včetně doplňujících Zpráv](#), které poskytují podrobnější informace ke zveřejněným údajům. Kromě krátkého přehledu základních ukazatelů a časových řad je možné jednotlivé výkazy exportovat do formátu XLSX nebo PDF. Dále byl rozšířen datový katalog o položky účetních výkazů za Českou republiku a XSD schémata popisující strukturu XML podoby účetních výkazů za Českou republiku. Uživatel má také možnost v analytické části portálu filtrovat hodnoty dle položek výkazů, názvů položek a účetních období.

03/2022	06/2022	09/2021	12/2021
03/2021	06/2021	09/2020	12/2020
03/2020	06/2020	09/2020	12/2020
03/2019	06/2019	09/2019	12/2019
03/2018	06/2018	09/2018	12/2018
03/2017	06/2017	09/2017	12/2017
03/2016	06/2016	09/2016	12/2016
03/2015	06/2015	09/2015	12/2015
03/2014	06/2014	09/2014	12/2014
03/2013	06/2013	09/2013	12/2013

Účetní konsolidace státu

Aktualizace metodických pomůcek

Ministerstvo financí v červenci 2022 upravilo podobu [Konsolidačního manuálu](#). Stávající Konsolidační manuál byl nahrazen sadou metodických pomůcek a dalších informací s cílem nabídnout uživateli jednodušší přístup k potřebným informacím z oblasti sestavování účetních výkazů za Českou republiku ve srozumitelnější a přehlednější formě bez duplicit.

Konsolidačním manuálem jsou:

- Metodická pomůcka pro vyplňování výkazu Seznam účetních jednotek patřících do dílčího konsolidačního celku státu;
- Metodická pomůcka pro vyplňování výkazu Pomocný konsolidační přehled;
- Metodická pomůcka ke konsolidačním křížovým kontrolám a pomocným konsolidačním záznamům;
- Základní informace o sestavování účetních výkazů za Českou republiku;
- Přehled nejčastějších dotazů týkajících se sestavování účetních výkazů za Českou republiku;
- Technické informace pro uživatele centrálního systému účetních informací státu.

Metodické pomůcky k Seznamu a PKP se věnují nejen postupu vyplnění daného výkazu po jednotlivých částech, ale informují také o kontrolách, odsouhlasení pohledávek a závazků nebo inboxu zodpovědných a náhradních zodpovědných osob. Metodická pomůcka ke konsolidačním křížovým kontrolám a pomocným konsolidačním záznamům se podrobně zabývá kontrolami, které porovnávají vzájemné vztahy mezi konsolidovanými jednotkami státu, jejichž vyhodnocením může dojít k povinnosti účetní jednotky zaslat PKZ. Součástí každé z pomůcek je i praktický příklad, kde jsou podchyceny typické případy z praxe při sestavování výkazu. Metodická pomůcka k PKP navíc obsahuje doporučené převodové můstky pro účetní jednotky účtující podle vyhlášek č. 500/2002 Sb. a č. 504/2002 Sb. K metodickým pomůckám věnujícím se Seznamu a PKZ patří i video ve formátu MP4.

Nabídka školení

Oddělení 7503 - Účetní výkaznictví státu nabízí možnost využít pro účetní pracovníky konsolidovaných jednotek státu bezplatná školení k výkazům Seznam nebo PKP. V případě zájmu stačí zaslat nejlépe prostřednictvím kraje žádost o uspořádání školení ve formě e-mailu na adresu: Jaromir.Klaban@mfcz.cz. Následně se již konkrétně domluví termín, místo akce a její průběh.

Průběh konsolidace

Na začátku letošního roku zasílaly všechny spravující jednotky výkaz Seznam do CSÚIS. Jako každý rok probíhala intenzivní metodická podpora pro zajištění úspěšného předání. Na základě zaslaných výkazů byl sestaven [Výčet konsolidovaných jednotek státu a dalších subjektů pro rok 2022](#), který je zveřejněn na internetových stránkách Ministerstva financí.

Zde může každá účetní jednotka zjistit, které subjekty jsou zahrnuty do konsolidace pro jednotlivé roky včetně povinností, které se k tomu vážou.

Tímto prosíme kraje, aby své účetní jednotky v průběhu prosince informovaly o termínu předání výkazu Seznam, jelikož u řady obcí dochází k opomenutí této povinnosti.

Na konci března byly rozeslány dotčeným účetním jednotkám žádanky pomocných konsolidačních záznamů pro vysvětlení rozdílů ve vzájemných vztazích vyplývajících z předávaných PAP. Hladina významnosti byla stanovena na 100 mil. Kč. Oddělení konsolidace se díky PKZ podařilo vyřešit téměř 300 rozdílů.

Pomocný konsolidační přehled

Do 31. 07. 2022 měly příslušné konsolidované jednotky státu povinnost předat do CSÚIS výkaz PKP. Jedná se především o obchodní korporace, některé dobrovolné svazky obcí, veřejné výzkumné instituce a další. V průběhu července a začátkem srpna tak probíhala intenzivní komunikace mezi pracovníky konsolidace a účetními pracovníky dotčených konsolidovaných jednotek státu se snahou pomoci při vyplňování výkazu, jeho odeslání a řešení chyb. Pomocný konsolidační přehled nakonec předaly všechny dotčené účetní jednotky, včetně těch, které měly danou povinnost poprvé. Oddělení 7503 - Účetní výkaznictví státu tímto děkuje všem účetním pracovníkům daných konsolidovaných jednotek státu za spolupráci.

Pomocné konsolidační záznamy

Dne 09. 08. 2022 byly příslušným konsolidovaným jednotkám státu zaslány informační e-maily a následně i žádanky pomocných konsolidačních záznamů do inboxu zodpovědných

a náhradních zodpovědných osob k vysvětlení rozdílů ve vzájemných vztazích účetních jednotek předávajících PKP a PAP. Termín předání PKZ je do 25. 08. 2022. Prosíme dotčené účetní jednotky o dodržení stanoveného termínu.

Problematicke pomocných konsolidačních záznamů se věnuje [Metodická pomůcka ke konsolidačním křížovým kontrolám a pomocným konsolidačním záznamům](#).

Do vysvětlení Pomocného konsolidačního záznamu je žádoucí vyplnit:

- důvod vzniku rozdílů;
- podvojný účetní zápis (MD/D), které souvisejí s rozdílem;
- v případě zjištěné chyby správný účetní zápis/správného partnera.

V případě potřeby je možné kontaktovat pracovníky oddělení konsolidace, kteří poskytnou metodickou pomoc (kontakt na příslušného pracovníka je uveden v informačním e-mailu, popř. lze využít e-mail konsolidace@mfcz.cz). Technické problémy (nemožnost odeslání apod.) řeší kolegové z IT na e-mailu servicedesk@spcss.cz.

AKTUÁLNĚ ŘEŠENÁ TÉMATA

Sberbank CZ, a.s.

V souvislosti s nabytím právní moci rozhodnutí o odejmutí bankovní licence dne 30. 04. 2022 a návaznému vstupu společnosti Sberbank CZ, a.s. do likvidace dne 02. 05. 2022 zveřejnilo Ministerstvo financí [metodické stanovisko k účetnímu a rozpočtovému zachycení této skutečnosti](#).

V daném případě se doporučuje provést přeúčtování prostředků vykázaných u Sberbank CZ, a.s. z položek krátkodobého finančního majetku v rozvaze vybrané účetní jednotky na pohledávku. V rámci metodického stanoviska je rovněž určen okamžik uskutečnění účetního případu (OUÚP), ke kterému se doporučuje tuto skutečnost zachytit. Doporučený OUÚP je stanoven s ohledem na typické situace, kterým v souvislosti se Sberbank CZ, a.s. vybrané účetní jednotky čelí, nicméně nebylo cílem jím podchytit veškeré možné skutečnosti. Nelze tedy vyloučit, že v konkrétním případě vybrané účetní jednotky může být zvolen jiný OUÚP, ani tehdy však není dotčeno doporučení popsat rozhodnutí vybrané účetní jednotky o OUÚP pro tento účetní případ v příslušné textové části Přílohy v účetní závěrce.

V této souvislosti také došlo k úpravě kontrolních vazeb výkazů pro CSÚIS v PAP části X., v rámci níž se vykazují partneři v případě položek krátkodobého finančního majetku v rozvaze. V daném případě došlo k rozšíření okruhu přípustných partnerů o IČO Sberbank CZ, a.s. (toho času v likvidaci), tj. v případě finančních prostředků u Sberbank CZ, a.s., u kterých účetní jednotka zatím neprovedla jejich přeúčtování z položky krátkodobého finančního majetku, je možné v souladu s nastavením kontrolních vazeb uvést jako partnera toto IČO.

Zveřejňování účetních závěrek v CSÚIS

Problematika zveřejňování účetních závěrek v CSÚIS je v současné době jedním z diskutovaných témat zejména ve vazbě na přípravu nové účetní legislativy. Zvažované varianty pracují s možností učinit z CSÚIS platformu pro zveřejňování účetních závěrek všech vybraných účetních jednotek. Cílem tohoto příspěvku je blíže představit předmětné úvahy a přiblížit zvažované varianty řešení.

Stávající právní úprava zveřejňování účetních závěrek vybraných účetních jednotek a návrh věcného řešení

Základní ustanovení upravující způsoby zveřejňování účetní závěrky je obsaženo v ust. § 21a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. V případě vybraných účetních jednotek je právní úprava povinnosti zveřejnit účetní závěrku (včetně způsobu jejího zveřejnění) vyplývající z předmětného ustanovení značně roztržštěná. Z příspěvkových organizací má povinnost ji zveřejnit pouze část zapsaná v obchodním rejstříku,¹ organizační složky státu zveřejňují účetní závěrku prostřednictvím CSÚIS, pro některé účetní jednotky není povinnost zveřejnit účetní závěrku stanovena vůbec.²

Cílem zvažovaného návrhu je sjednotit povinnost zveřejnit účetní závěrku pro všechny vybrané účetní jednotky, včetně sjednocení způsobu jejich zveřejnění prostřednictvím CSÚIS, a to zejména za účelem zajištění validních informací o finanční situaci a finanční výkonnosti subjektů veřejného sektoru pro širokou veřejnost.

Při zvažování věcného řešení dané problematiky je nutné zohlednit některé aspekty související se způsobem předávání účetních záznamů do CSÚIS, se schvalováním účetních závěrek a v neposlední řadě s některými právními a technickými aspekty předmětného řešení.

1) Předávání účetních záznamů do CSÚIS a schvalování účetních závěrek

Termíny a četnost předávání účetních záznamů do CSÚIS dle technické vyhlášky o účetních záznamech jsou stanoveny s ohledem na potřeby uživatelů těchto účetních záznamů (zejména Český statistický úřad, Česká národní banka, Ministerstvo financí). Z uvedeného důvodu se účetní záznamy předávají čtvrtletně, termín pro předání roční účetní závěrky je poté stanoven na konec února následujícího roku.

V případě zveřejňování účetních závěrek v CSÚIS by výše uvedené termíny a četnost předávání účetních záznamů byly vzhledem k potřebám uživatelů dat zachovány, samotná sestavená

¹ Tj. místní příspěvkové organizace zřízené po 1. lednu 2001.

² Např. v případě územních samosprávných celků.

řádná (popř. mimořádná) účetní závěrka by poté byla zasílána ke zveřejnění do CSÚIS až po jejím schválení (nebo neschválení) společně s informací o schvalování či neschválení účetní závěrky.

Účetní jednotky by tedy v daném případě předávaly do CSÚIS roční účetní záznamy dvakrát, první sadu účetních záznamů pro účely uživatelů dat, přičemž by bylo jednoznačně vymezeno, že se v daném případě nejedná o sestavenou účetní závěrku, navrhuje se za tímto účelem změnit názvosloví a používat termín „data v rozsahu účetní závěrky“.³ Druhou sadu účetních záznamů, tentokrát již v podobě sestavené a schválené účetní závěrky, by účetní jednotka do CSÚIS zasílala po jejím schválení.

V uvedeném případě se zvažuje, že by účetní jednotka v Příloze k účetní závěrce povinně uváděla změny, které nastaly od okamžiku zaslání „dat v rozsahu účetní závěrky“ do okamžiku schválení řádné účetní závěrky. V takovém případě by se tato „data v rozsahu účetní závěrky“ zřejmě také stala součástí podkladů pro schvalování účetní závěrky.⁴ Tímto způsobem by se rovněž předešlo situaci, kdy před schválením účetní závěrky účetní jednotka do CSÚIS zasílá opravené účetní záznamy po termínu.

V neposlední řadě je potřeba zmínit formu předávané účetní závěrky. Předpokládá se, že v případě předání účetní závěrky ke zveřejnění v CSÚIS by tato účetní závěrka byla předávána výhradně v technické formě obdobným způsobem, jako dle stávající technické vyhlášky o účetních záznamech (tj. ve formátu XML).

2) Právní a technické aspekty

V případě zasílání sestavené účetní závěrky do CSÚIS za účelem jejího zveřejnění by zároveň bylo nutné, aby účetní jednotky disponovaly nástroji k sestavení účetní závěrky v technické formě, tj. zejména zajistit, aby účetní závěrka obsahovala podpisový záznam (v případě technické formy tedy zejména uznávaný elektronický podpis), který je nutnou podmínkou pro to, aby byla účetní závěrka považována za sestavenou. Všechny dotčené účetní jednotky by tedy musely disponovat nástroji umožňujícími k účetní závěrce takový podpisový záznam připojit.

V daném případě by rovněž nebylo možné, aby u schválené účetní závěrky došlo k zastavení jejího zpracování v CSÚIS z důvodu chyby (VVK, MVK apod.), účetní záznam by byl tedy vždy úspěšně zpracován, účetní jednotka by pouze obdržela informaci o nalezených chybách.

³ Obdobně by byl termín „data v rozsahu účetní závěrky“ vymezen i pro čtvrtletní účetní záznamy.

⁴ Viz ustanovení § 5 vyhlášky č. 220/2013 Sb.

Zvažuje se, že informace o chybách by následně mohly být zveřejněny prostřednictvím informačního portálu Monitor.⁵

V současné době je také v souladu s technickou vyhláškou o účetních záznamech některým účetním jednotkám (obce, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace) umožněno předávat účetní závěrku do CSÚIS prostřednictvím krajského úřadu.

K uvedenému lze poznamenat, že je záměrem zachovat tuto možnost i nadále, nicméně pokud by prostřednictvím krajského úřadu byly předávány i účetní závěrky určené ke zveřejnění, vyžadovalo by to zřejmě vyšší míru zabezpečení předávaných dat, než dosud, a to i ve vztahu k zajištění jednoznačné autentizace předávajícího subjektu. Rovněž by bylo nutné ze strany krajů zajistit, aby účetní závěrka byla do CSÚIS předána v nezměněné podobě. V neposlední řadě by bylo nutné jednoznačně stanovit, na základě jakého právního vztahu bude docházet k předání odpovědnosti za zveřejnění účetní závěrky na krajský úřad. V této souvislosti by mohlo být účelné zohlednit i existenci stávajících zmocnění, kterými příslušné účetní jednotky zmocňují kraj ke komunikaci s CSÚIS v souladu s technickou vyhláškou o účetních záznamech.

Originál účetní závěrky v CSÚIS?

Nad rámec výše uvedených úvah je zvažována také možnost, že by prostřednictvím CSÚIS mohla být účetní závěrka nejen zveřejňována, ale že by v CSÚIS byl uložen i její originál.⁶

Tato zvažovaná možnost souvisí spíše s právními aspekty, zejména s otázkou odpovědnosti za úschovu a archivaci účetní závěrky, resp. v širším kontextu s otázkou stávajícího právního stavu, kdy za vedení účetnictví má odpovědnost výhradně samotná účetní jednotka.

V souvislosti s předmětnou myšlenkou vyvstává řada otázek, např. jakým způsobem bude definován originál účetní závěrky v technické formě, nebo jakým způsobem bude potvrzeno přijetí tohoto originálu do CSÚIS (tj. k jakému okamžiku dojde k převzetí odpovědnosti za jeho úschovu).

V daném případě by tedy došlo k situaci, kdy by za úschovu a archivaci účetní závěrky odpovídalo Ministerstvo financí jako správce CSÚIS, zatímco za úschovu a archivaci jiných účetních záznamů by odpovídala sama účetní jednotka.

⁵ K uvedenému dodáváme, že v případě „dat v rozsahu účetní závěrky“ by zůstal zachován stávající systém kontrol (MVK, VVK), včetně KRK.

⁶ K tomu lze doplnit, že úvahy v dosavadní části textu se zabývaly pouze zveřejňováním účetní závěrky prostřednictvím CSÚIS. Účetní závěrka a povinnosti s ní související (včetně úschovy a archivace) by byly nadále plně v odpovědnosti účetní jednotky.

Závěrem lze shrnout, že v tomto textu byla představena možnost zveřejňování účetních závěrek vybraných účetních jednotek prostřednictvím CSÚIS. Jsme přesvědčeni, že zvažovaná řešení mohou přispět k naplnění cílů účetního výkaznictví a zvýšení validity zveřejňovaných informací o hospodaření vládních institucí, nicméně je nutné uvést, že předmětné téma je zatím v rovině úvah. V tomto ohledu uvítáme případnou zpětnou vazbu k danému návrhu, kterou nám prosím zasílejte prostřednictvím e-mailu na ředitele odboru Jakub.Bazant@mfcz.cz.

VYBRANÉ OTÁZKY A ODPOVĚDI

Dotaz – aktuálně řešený

Co je to obdobný průkazný účetní záznam v technické formě, který zaručuje průkaznou a jednoznačnou původnost?

Odpověď

Zákon o účetnictví v § 33a odst. 4 vymezuje, co se rozumí podpisovým záznamem pro účely tohoto zákona, který se připojuje k účetnímu záznamu za účelem podpisu. Podpisovým záznamem se rozumí účetní záznam, jehož obsahem je:

- vlastnoruční podpis,
- uznávaný elektronický podpis podle zvláštního právního předpisu a
- obdobný průkazný účetní záznam v technické formě, který zaručuje průkaznou a jednoznačnou původnost.

Vlastnoruční podpis lze jako identifikační prostředek aplikovat pouze v případě účetního záznamu v listinné formě.

Uznávaný elektronický podpis lze jako identifikační prostředek aplikovat pouze na účetní záznamy v technické formě a je vymezen v § 6 odst. 2 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. Uznávaným elektronickým podpisem se rozumí zaručený elektronický podpis nebo kvalifikovaný elektronický podpis.

Dalším podpisovým záznamem (identifikačním prostředkem v technické formě) je obdobný průkazný účetní záznam v technické formě, který zaručuje průkaznou a jednoznačnou původnost. Tento identifikační prostředek není zákonem o účetnictví ani jiným právním předpisem blíže vymezen. S ohledem na neustálý technický a technologický pokrok není ani žádoucí, aby byl zákonem o účetnictví zafixován uzavřený okruh identifikačních prostředků v technické formě, které lze jako podpisový záznam připojit k účetnímu záznamu za účelem identifikace (autentizace) „podepisující“ osoby. Zákon o účetnictví tak umožňuje pro připojování podpisových záznamů využít identifikační prostředky (technické nástroje), které jsou pro účetní jednotky, resp. pro podepisující osoby, aktuálně dostupné.

Pro úplnost je nezbytné dodat, že u dokumentů zaslaných datovou schránkou je zajištěna identifikace osoby, provádějící elektronický úkon, a proto se na takový úkon hledí, jako by byl učiněn písemně a vlastnoručně podepsán (blíže § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů).

Jinými slovy, na dokument zaslaný prostřednictvím datových schránek se hledí, jako na průkazně podepsaný.

Obecně platí, že základním identifikačním prostředkem v digitálním světě, tzn. ve formátu účetních záznamů v technické formě, je elektronická identita. Pomocí elektronické identity dochází k jednoznačné identifikaci určité fyzické či právnické osoby, a to postupem používání osobních identifikačních údajů v elektronické podobě (blíže např. čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014). Pro potřeby podpisového záznamu je nezbytné, aby elektronická identita osoby byla ověřena prostřednictvím identifikačních prostředků podle zákona č. 250/2017 Sb., zákon o elektronické identifikaci.

Elektronická identita primárně slouží ke kvalifikovanému přihlašování se k on-line elektronickým službám, a to jak k veřejnoprávním službám, zejm. ke službám e-Governmentu, tak k soukromoprávním službám. Jako příklad identifikačních prostředků lze například uvést produkty: datové schránky, eObčanka, MojeID, NIA ID, mobilní klíč eGovernmentu, čipová karta STARCOS 3.5 nebo evropská peněženka digitální identity.

Jedním z významných a dynamicky se rozvíjejících identifikačních prostředků elektronické identity je též bankovní identita a zejména BankID, která slouží k ověřování totožnosti a k přihlašování se ke službám veřejné správy a komerčních subjektů. Tuto službu poskytuje korporace Bankovní identita a.s.

Jinými slovy, v případě BankID se jedná o průkazné ověření totožnosti uživatele (fyzické osoby), která on-line přistupuje k nabízeným službám. V rámci BankID je též nabízena služba elektronického podepisování smluv a dokumentů ve formátu PDF. Služba BankID SIGN představuje elektronický podpis na úrovni zabezpečeného elektronického podpisu bez kvalifikovaného certifikátu, a je proto určena k písemnému jednání a podepisování dokumentů s komerčními subjekty, nikoliv pro komunikaci a podepisování dokumentů určených orgánům veřejné moci (úřady, soudy), které vyžadují podpis založený na tzv. kvalifikovaném certifikátu (uznávaný elektronický podpis). V případě BankID SIGN se tudíž nejedná o uznávaný elektronický podpis podle zvláštního právního předpisu, protože se nejedná o zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu. BankID SIGN však lze nepochybně považovat za obdobný průkazný účetní záznam v technické formě, který zaručuje průkaznou a jednoznačnou původnost, protože jako zaručený elektronický podpis umožňuje průkaznou autentizaci „podepisující“ osoby.

Poněkud rozdílná je situace při případném využití prostého průkazného ověření totožnosti uživatele například ve formátu BankID, pro účely autentizace „podepisující“ osoby, tzn. pro účely vytvoření podpisového záznamu podle zákona o účetnictví, nikoli tedy podepisování prostřednictvím BankID SIGN. Pro účely vytvoření podpisového záznamu - připojování

obdobného průkazného účetního záznamu v elektronické podobě, který zaručuje průkaznou a jednoznačnou původnost - je podstatný způsob zajištění připojování obdobného průkazného účetního záznamu v elektronické podobě k samotnému účetnímu záznamu, a to včetně autentizace „podepisující“ osoby. Rozhodné je proto vždy celkové technické řešení zvolené účetní jednotkou, které případné průkazné ověření totožnosti uživatele využívá; průkazným ověřením totožnosti může být např. BankID nebo jiný identifikační prostředek. Jinými slovy, ačkoli BankID SIGN lze považovat za dostatečně průkazný způsob připojení podpisového záznamu k účetnímu záznamu v souladu se zákonem o účetnictví, tak prosté průkazné ověření totožnosti uživatele ve formátu BankID, např. při přihlášení pro práci v ekonomickém systému účetní jednotky, nelze bez dalšího automaticky považovat za průkazný způsob připojení obdobného průkazného účetního záznamu v technické formě, který zaručuje průkaznou a jednoznačnou původnost.

S ohledem na výše uvedené proto nelze předjímat, jaké technické řešení má být pro připojování podpisového záznamu zvoleno, pokud účetní jednotka při vedení účetnictví, resp. pro účely připojování podpisového záznamu k účetnímu záznamu, využije identifikační prostředek v elektronické podobě, například BankID nebo jinou elektronickou identitu podle zákona o elektronické identifikaci. Samotný zákon o účetnictví neobsahuje žádné legislativní překážky pro používání elektronických účetních záznamů, a to ani v případě připojování podpisu, resp. podpisových záznamů.

Otázky a odpovědi – dříve řešené

Na webu Ministerstva financí jsou dostupné další řešené otázky a jejich zodpovězení za oblast účetnictví veřejného sektoru v rozdělení dle níže uvedených témat.

Otázky a odpovědi – účetnictví státu

[Účetní metody a postupy](#)

[Operativní účetní záznamy](#)

[Technické](#)

[Schvalování účetních závěrek](#)

[Pomocný analytický přehled](#)

KONTAKTY

Ministerstvo financí stanovilo následující kontaktní e-mailové adresy pro komunikaci k problematice Státní pokladny a pro komunikaci s projektem IISSP.

servicedesk@spcss.cz

- Určena pro zadávání požadavků na systém IISSP jeho registrovanými uživateli.
- Určena pro zadávání požadavků:
 - metodických – dotazy k účtování apod.;
 - technických – problém s předáním výkazu do CSÚIS, nefunkční systém apod.;
 - dalších – vysvětlení křížových kontrol apod.

komunikaceSP@mfcz.cz

- Určena pro dotazy a komunikaci externích subjektů (neuživatelů - veřejnost a media) na IISSP.

kc.iissp@mfcz.cz

- Určena pro obecnou komunikaci ohledně provozu systému IISSP, např. zasílání informací o odstávkách systému.

registraceZO@mfcz.cz

- Určena výhradně pro příjem registračních formulářů ZO/NZO od účetních jednotek, které nemají aktivní datovou schránku.

ciselnikUJ@mfcz.cz

- Určeno výhradně pro příjem formulářů pro aktualizaci číselníku účetních jednotek v CSÚIS.

skoleni.iissp@mfcz.cz

- Určena pro veškerou obecnou komunikaci ke školení, která probíhají ve vazbě na IISSP.

Odkaz na webové stránky Ministerstva financí – odbor 75

<https://www.mfcz.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic>

